

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY**

PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

im. Maksymiliana Marii KOLBEGO

W KAROLEWIE

rok szkolny 2020/2021

Podstawa prawna:

- Konstytucja RP art. 72;
 - Konwencja o Prawach Dziecka art. 3, 19, 33;
 - Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii;
 - Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich;
 - Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. 2019r. poz. 1575);
 - Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz. 59) – art. 26, art. 84 ust. 2, pkt 1 i ust. 3.;
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017r. poz. 356).
- Przepis- art. 26 ustawy Prawo Oświatowe.

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na drugiego człowieka.

Wychowanie

Proces wspomagania dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka

Proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój wychowanka w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym.

Szkoła, przedszkole (jako środowiska wychowawcze) ma za zadanie wspomagać wychowanków w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwiać korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów i dzieci przedszkolnych w trudnych sytuacjach.

W szkole prowadzona jest cykliczna diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego poprzez: ankiety, informacje przekazywane przez nauczycieli, innych pracowników szkoły, a także rodziców, obserwacje zachowań uczniów w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych, imprez szkolnych, wyjazdów oraz analizę ocen z zachowania.

Dotychczasowe badania wskazują, iż problemy występujące w szkole dotyczą między innymi: niskiej motywacji do uczenia się, radzenia sobie ze stresem, efektywnego wykorzystania czasu wolnego, umiejętności interpersonalnych, niskiej komunikatywności pomiędzy rodzicami i ich dziećmi, obniżonym poziomem zaufania do nauczycieli.

Informacje uzyskane poprzez diagnozy, po weryfikacji, mają wpływ na kształt programu wychowawczo-profilaktycznego oraz docelowo spowodują podejmowanie konkretnych działań, zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami. Niniejszy program został także uzupełniony o dotychczasowe doświadczenia oraz działania podejmowane przez grono pedagogiczne w celu niwelowania wśród uczniów konsekwencji płynących z nieodpowiednich zachowań. Analiza ankiet oraz pojawiające się nowe zagrożenia związane z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych stały się impulsem do stworzenia programu maksymalnie dostosowanego do potrzeb i oczekiwań uczniów w naszej szkole.

CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

- Realizacja wartości wychowawczych takich jak:
 - szacunek dla języka ojczystego, kultury i tradycji narodowej,
 - tolerancja wobec różnych poglądów, kultur, postaw i przekonań,
 - uczciwość, szczerłość, prawdomówność, rzetelność i odpowiedzialność,
 - poznanie i doskonalenie własnej osobowości, umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności,
 - pomoc potrzebującym,
 - zdrowy styl życia, postawa proekologiczna.

- Realizacja priorytetów Szkoły:
 - organizacja procesu rozwoju ucznia ukierunkowana na jego sukces,
 - działania wychowawcze sprzyjające efektywnej nauce,
 - integracja ze środowiskiem lokalnym i promowanie w nim swojej wartości.

- Realizacja głównych celów wychowawczych:
 - zapewnienie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia,
 - stopniowe przygotowanie młodego człowieka do wejścia w dorosłe życie,
 - planowanie i uświadamianie dzieciom i młodzieży ważności decyzji o wyborze zawodu,
 - kształtowanie właściwej postawy dziecka wobec pracy ludzkiej,
 - zapoznanie z różnymi zawodami,
 - kształcenie umiejętności uczenia się przez całe życie,
 - kształtowanie postaw twórczych,
 - tworzenie warunków do efektywnej współpracy z domem rodzinnym ucznia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym,
 - dostarczanie wzorców osobowościowych stanowiących model do naśladowania,
 - otwarcie na wartości kultur Europy i świata.

- Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole:
 - zacieśnianie współpracy z rodzicami,
 - zaangażowanie rodziców w życie szkoły,
 - stałe monitorowanie sytuacji w szkole,
 - podejmowanie konsekwentnych działań eliminujących zachowania agresywne i przemocowe w momencie ich pojawienia się,
 - kształtowanie postaw szacunku do drugiego człowieka.

- Cyberprzemoc:
 - uświadamianie młodym uczniom, ich opiekunom oraz nauczycielom, czym jest przemoc elektroniczna, jak należy się przed nią chronić, jakie prawa przysługują osobie, która stała się jej ofiarą, gdzie szukać pomocy i wsparcia oraz z jakimi konsekwencjami spotka się osoba dopuszczająca się przemocy elektronicznej,
 - informowanie i prowadzenie spotkań edukacyjnych dla opiekunów dzieci; spotkania prowadzone przez psychologów, pedagogów, służby policyjne i śledcze.

- Uzależnienia:
 - skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów naszej szkoły, w szczególności charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego

wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz jego otoczenia społecznego.

Powyższe cele zawierają w sobie następujące działania:

- rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, informacji i umiejętności,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje,
- kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego myślenia,
- budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa,
- kształtowanie gotowości do niesienia pomocy innym,
- nauczanie zasad kultury,
- dbałość o kulturę języka,
- pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce,
- wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności,
- kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych, integracji uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie,
- nauka bezpiecznego zachowania na terenie Szkoły i poza nią, wykorzystanie całodobowego monitoringu,
- kształcenie zawodowe i rozwój doradztwa zawodowego,
- uświadamianie roli pracy w życiu człowieka,
- kształtowanie postawy patriotycznej,
- przeciwdziałanie agresji i cyberprzemocy,
- zapobieganie zagrożeniom i uzależnieniom (papierosy, narkotyki, alkohol, Internet).

1. Model absolwenta

Uczeń w czasie pobytu w Szkole i po zakończeniu nauki reprezentuje następujące postawy:

- jest uczciwy – nie kłamie, nie oszukuje, w czasie sprawdzianów i odpowiedzi ustnych nie korzysta ze ściągawek ani podpowiedzi innych uczniów, sam również nie podpowiada ani nie pomaga innym uczniom oszukiwać w czasie sprawdzianu, samodzielnie wykonuje prace domowe;
- jest wiarygodny i odpowiedzialny – zawsze postępuje zgodnie z głoszonymi zasadami, można powierzyć mu ważne zadania do wykonania, dotrzymuje zobowiązań i obietnic, wartościuje zachowania złe i dobre, stara się przewidzieć skutki swoich działań oraz ponosić konsekwencje swoich czynów;
- jest wytrwały, systematycznie wykonuje zadania i obowiązki, realizuje swoje plany i marzenia;
- ma poczucie własnej wartości, reaguje na poniżające zachowania dorosłych i rówieśników;
- szanuje innych ludzi, wie, jak należy okazywać szacunek osobom dorosłym oraz kolegom i koleżankom;

- jest ciekawy świata, zna najbliższe środowisko, poznaje złożoność świata, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo–skutkowe;
- jest kreatywny, przedsiębiorczy, potrafi w sposób twórczy rozwiązywać problemy, realizuje swoje pomysły, wyznacza sobie cele i dąży do ich zrealizowania, umiejętnie podejmuje ryzyko, radzi sobie w sytuacjach trudnych, potrafi podejmować szybkie decyzje;
- reprezentuje kulturę osobistą:
 - przestrzega zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w Szkole,
 - okazuje szacunek i życzliwość wobec rówieśników i osób dorosłych,
 - dba o kulturę języka, nie stosuje wulgaryzmów,
 - dba o wygląd;
- ma świadomość swojej przynależności narodowej, zna specyfikę swojej małej ojczyzny, pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych ludzi;
- dba o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny;
- jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury;
- jest tolerancyjny:
 - akceptuje odmienność innych ludzi,
 - nie wyśmiewa ani nie prześladuje innych ludzi ze względu na ich narodowość, religię, przekonania polityczne,
 - przeciwstawia się dyskryminacji, staje w obronie prześladowanych czy wyśmiewanych;
- angażuje się w działania na rzecz lokalnego środowiska, reprezentuje postawę opartą na zasadach miłości do ojczyzny, jedności i solidarności z własnym narodem, poczuciem więzi społecznej i wspólnoty kulturowej z innymi członkami narodu;
- unika zachowań agresywnych i przemocowych;
- jest odpowiedzialny, zna przyjęte zasady i normy społeczne obowiązujące w szkole;
- unika zagrożeń i uzależnień związanych z substancjami psychotropowymi, psychoaktywnymi i innymi (alkohol, papierosy, Internet).

Postawy opisane w modelu absolwenta kształtowane są wspólnie przez nauczycieli, pracowników Szkoły oraz rodziców poprzez:

- działania wychowawcze;
- własny przykład – nauczyciele i pracownicy Szkoły powinni stanowić wzór do naśladowania w zakresie realizacji ww. postaw.

2. Założenia programu

Najważniejsze założenia programu:

- wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swego przedmiotu elementy programu wychowawczego Szkoły;
- wszystkie zajęcia szkolne uwzględniają założenia programu wychowawczego;
- nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci; umożliwiają poznawanie świata w jego jedności i złożoności; wspomagają samodzielność uczenia się; inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć; rozbudzają ciekawość poznawczą oraz motywację do dalszej edukacji.

3. Formy oddziaływań wychowawczych:

- zajęcia edukacyjne,
- godziny wychowawcze,
- zajęcia pozalekcyjne,
- wycieczki,
- imprezy i uroczystości klasowe, szkolne, środowiskowe,
- redagowanie gazetek ściennych w klasach i na korytarzu szkolnym.

4. Metody pracy wychowawczej:

- gry i zabawy,
- dyskusje,
- dramy,
- twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna,
- metoda projektów,
- warsztaty,
- rozmowy, pogadanki.

5. Zadania wychowawcze

Dyrektor:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie Szkoły, poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej Szkoły;
- koordynuje, organizuje i nadzoruje działania wychowawcze w Szkole;
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji praw dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

Nauczyciele:

- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania; udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych;
- przygotowują uczniów do poznania i oceniania różnych cech, własnych preferencji i możliwości potrzebnych do wyboru kolejnego etapu kształcenia;
- kształcą i wychowują dzieci zgodnie z zasadami określonymi w programie wychowawczym;
- reagują na sygnały zagrożenia niedostosowaniem społecznym dzieci;
- zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas pobytu w Szkole i poza jej terenem, w czasie wycieczek.

Wychowawcy klas:

- poznają uczniów oraz ich środowisko, a także utrzymują stały kontakt z rodzicami, organizują spotkania, wspierają i wspomagają rodziców w działaniach wychowawczo-opiekuńczych;
- integrują zespół klasowy;
- rozwiązują indywidualne i klasowe problemy poprzez udzielanie uczniom wszechstronnej pomocy;
- interesują się postępami uczniów w nauce, dbają o regularne uczęszczanie uczniów do Szkoły, wspólnie z pedagogiem badają przyczyny opuszczania przez uczniów zajęć szkolnych;
- wdrażają uczniów do samorządności i demokracji (wybór i działalność samorządu klasowego, wypełnianie poszczególnych funkcji klasowych);
- propagują zasady kulturalnego zachowania;
- troszczą się o zdrowie uczniów, w szczególności poprzez wdrażanie ich do dbałości o higienę osobistą oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza Szkołą;
- czuwają nad wszechstronnym rozwojem osobowym ucznia oraz przygotowują go do samodzielnego funkcjonowania poprzez wzmacnianie postawy odpowiedzialności;
- utrzymują kontakt z rodzicami wychowanków, systematycznie informują o postępach ich dzieci, włączają rodziców w życie Szkoły i dążą do uzgodnienia wspólnych zasad wychowania;
- wspólnie z podopiecznymi dokonują ewaluacji i oceny rezultatów działań wychowawczych;
- pomagają poznać mocne i słabe strony ucznia w celu planowaniu rozwoju wychowanka.

Rodzice:

- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;

- współdziałają z nauczycielami w sprawach wychowania i kształcenia dzieci.

Pracownicy niepedagogiczni:

- reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym wychowawcę klasy;
- wyrażają swoją opinię na temat oceny zachowania uczniów;
- wspomagają nauczycieli w realizowaniu działań wychowawczych.

Rada Rodziców:

- reprezentuje ogół rodziców oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy Szkoły;
- współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku, współuczestniczy w opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły.

Samorząd uczniowski:

- inspiruje i organizuje życie kulturalne i intelektualne na terenie Szkoły;
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego;
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji.

6. Ewaluacja programu

Ewaluacji dokonuje zespół złożony z:

- wychowawców,
- przedstawicieli samorządu uczniowskiego,
- przedstawicieli rady rodziców.

Procedura ewaluacyjna obejmuje:

- obserwację działań wychowawczych nauczycieli i dyrekcji;
- rozmowy indywidualne z nauczycielami, rodzicami;
- analizę problemów zgłaszanych pedagogowi lub psychologowi;
- badania ankietowe skierowane do uczniów i rodziców;
- analizę sprawozdań półrocznych i rocznych wychowawców, psychologa;
- formułowanie wniosków i rekomendacji,
- modyfikację programu wychowawczo-profilaktycznego.

7. Plan działań wychowawczych

Zadania	Sposób realizacji	Osoby Odpowiedzialne	Terminy
Miejsce dziecka w grupie rówieśniczej i umiejętność współpracy	Kształtowanie poczucie przynależności do danej klasy poprzez wyrażanie potrzeb działania w grupie rówieśniczej oraz współtworzenie i respektowanie norm grupowych. Współdziałanie uczniów w organizacji i przebiegu imprez i uroczystości szkolnych. Realizacja tematyki na godzinach do dyspozycji wychowawcy. Egzekwowanie stosowania się do reguł obowiązujących w Szkole	wychowawcy wszyscy nauczyciele	wrzesień–grudzień cały rok
Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoje zdrowie i bezpieczeństwo	Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego zachowania na drodze, poznanie zasad ruchu drogowego. Zapoznanie uczniów z przepisami BHP, regulaminem sali gimnastycznej, pracowni komputerowej. Bezpieczne zachowanie się w czasie wycieczek i wyjść klasowych. Poznanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach	nauczyciele klas I–III	październik–grudzień
Kształtowanie postaw patriotycznych	Poznanie symboli narodowych na zajęciach, udział w uroczystościach szkolnych i gminnych z okazji świąt państwowych, reprezentowanie Szkoły na uroczystościach państwowych. Wycieczki – poznawanie miejsc pamięci narodowej. Kształtowanie postaw patriotycznych – podejmowanie tematyki na zajęciach poprzez opowiadania, scenki rodzajowe, dramę, rozmowy i pogadanki	nauczyciele klas IV–VIII	cały rok
Przestrzeganie norm dobrego zachowania	Egzekwowanie wśród uczniów właściwych postaw, czyli:	wszyscy nauczyciele,	cały rok

w środowisku szkolnym i rodzinnym	<ul style="list-style-type: none"> okazywania w słowach i czynach szacunku wobec dorosłych, rówieśników i młodszych, nawykowego stosowania zwrotów grzecznościowych, znajomości i stosowania obowiązujących zasad korzystania z telefonów komórkowych na terenie Szkoły. 	pracownicy niepedagogiczni	listopad–grudzień
Przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> poznanie własnych zasobów, zainteresowań, zdolności, mocnych i słabych stron, poznanie świata zawodów i rynku pracy, poszukiwanie i utrzymanie pracy 	wszyscy nauczyciele	cały rok
Planowanie własnego rozwoju i sztuka podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej, umiejętność poruszania się po rynku pracy, kształcenie umiejętności uczenia się przez całe życie 	wszyscy nauczyciele	cały rok
Kształcenie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych Przemoc i agresja rówieśnicza	<ul style="list-style-type: none"> Stosowanie scenek sytuacyjnych, dramy, rozmów, pogadank, prac plastycznych, filmów edukacyjnych o tolerancji, godności, świadomości własnych praw i znajomości instytucji, do których można zwrócić się o pomoc, rozróżnianiu dobra i zła, umiejętności odmawiania Promowanie zachowań zgodnych ze społecznie akceptowanymi normami. Uświadamianie, w jaki sposób rozpoznawać ukryte i jawne formy agresji, przemocy. Zaangażowanie rodziców/opiekunów prawnych do współpracy przy promowaniu poprawnego stylu zachowania. 	wychowawcy dyrektor, wychowawcy, rodzice, specjaliści	cały rok cały rok

<p>Zagrożenia i uzależnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie i utrwalanie prawidłowych form zachowania w sytuacjach trudnych. • Przeprowadzenie ankiety diagnozującej występowanie uzależnienia. • Wyciągnięcie wniosków oraz wdrożenie adekwatnych działań. • Poszerzenie wiedzy rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawanie uzależnień. • Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców, opiekunów prawnych w przypadku używania środków i substancji wymienionych powyżej. 	<p>nauczyciele, wychowawcy, specjaliści: psycholog</p>	<p>na bieżąco</p>
<p>Cyberprzemoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie kompetencji oraz stałe dokształcanie się w temacie przemocy elektronicznej. • Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu rozpoznania i eliminowania zachowań nacechowanych przemocą. • Kontynuowanie współpracy z policją. • Promowanie wśród uczniów zasad poprawnego zachowania się w świecie wirtualnym. 	<p>wszyscy nauczyciele</p>	<p>cały rok</p>